

Vraag:

Een praktische vraag in 't kader van de dure grondstoffenprijzen waar vandaag elke varkenshouder mee kampt is het volgende. Zet ik vandaag met de dure voederprijzen niet beter mijn varken 5 kg lichter af? Immers als men hierbij kijkt naar het voederverbruik in vb het traject van 115 naar 120 kg levend, dan kost het voeder meer dan de extra gewichtsaanwinst opbrengt. Bovendien zet ik met goedkope biggen niet beter een big in de plaats en vermijd ik hierdoor ook overvolle stallen. Graag het gedacht van de specialisten hierover? Deze vraag zal zeer acuut worden zodra de varkensprijzen over enkele weken dalen (seizoen) en de voederprijzen duur blijven of nog duurder worden.

Antwoord:

Over het effect van een hoger slachtgewicht op de rendabiliteit van het varkensbedrijf is weinig bekend. Nochtans is optimalisatie van het slachtgewicht van belang voor varkensbedrijven, gezien de druk op hun economische marge.

Bedrijfseconomisch gezien impliceert een hoger slachtgewicht dat minder biggen nodig zijn om een bepaald aantal kg slachtvarken te produceren. Anderzijds wordt meer voeder opgenomen om deze kilo's te produceren, aangezien de voederconversie verhoogt bij een toenemend lichaamsgewicht. Bijgevolg is het bij lage voederprijzen en/of hoge biggenprijzen voor de varkenshouder dan ook voordeliger om het slachtgewicht op te drijven. Omgekeerd is het bij hoge voederprijzen en/of lage biggenprijzen voordeliger om varkens te slachten op een lager gewicht. Er kan worden verwacht dat bedrijven die een vetter genotype hebben eerder zullen gebaat zijn bij een eventueel verlagen van het slachtgewicht als de voederprijzen zeer hoog zijn aangezien vooral bij die genotypen de voederconversie ongunstig toeneemt bij zwaarder worden. Dit is minder het geval voor de magere genotypen. In het kader van het demonstratieproject 'Economische en technische kengetallen in het moderne varkensbedrijf' werd recent gestart met het meten/opvolgen van de voederconversie op het einde van de afmest op een praktijkbedrijf.

Ook andere factoren, zoals de genetica van het dier, conformatie, karkasrendement en het vleespercentage, beïnvloeden het economisch optimale slachtgewicht. Uit gegevens van de Cel Begeleiding Karkasclassificatie (ir. M. Seynaeve) kan een richtcijfer worden gebruikt voor de afname van het karkas vleespercentage met toenemend karkasgewicht. Men kan stellen dat in het traject 80-100 kg karkasgewicht (~ 100-120 kg levend gewicht), er per 10 kg gewichtstoename ongeveer een daling is van het karkas vleespercentage met 0,5 – 1 %. Dit zal variëren naargelang de genetica en andere factoren (o.a. toestel waarmee wordt gemeten, gewichtinterval...), maar geeft een indicatie.

Tot op heden is er echter weinig wetenschappelijke informatie beschikbaar over de mate waarin de voederconversie, karkasconformatie en slachtrendement veranderen wanneer een varken meer dan 100 kg weegt. Dergelijke informatie is echter onontbeerlijk om voor een individuele varkenshouder of voor de sector in zijn geheel een optimaal slachtgewicht te berekenen.

Ook de milieukost voor de varkenshouder hangt af van het slachtgewicht, aangezien een gewijzigd slachtgewicht tevens een gewijzigde nutriëntenexcretie impliceert. Daarnaast kunnen actoren verder in de keten het optimale slachtgewicht beïnvloeden. Zo zal het

slachthuis een minderprijs in rekening brengen indien het slachtgewicht buiten het gevraagde interval valt, wat resulteert in een lagere prijs voor de varkenshouder.

Een slachtgewicht dat optimaal is voor bedrijf A, is niet noodzakelijk ook optimaal voor bedrijf B. Het is dus m.a.w. zeer bedrijfsspecifiek. Enerzijds spelen de betaalde en behaalde prijzen hierin een rol. Anderzijds zijn er de verschillen in technische prestaties (o.a. voederconversie) tussen bedrijven, die ook het optimale slachtgewicht beïnvloeden. Verschillen in technische prestaties kunnen onder meer te wijten zijn aan het management, gezondheidsstatus (of ziektedruk), de gebruikte genetica, het geslacht en/of de castratiemethodiek (intacte beren, barge, immunocastraten).

Uit bovenstaande blijkt dat het bepalen van een optimaal slachtgewicht minder eenvoudig is dan het lijkt. Onderzoek is dan ook nodig om een antwoord te kunnen geven op de gestelde vraag. Niettemin kan er een vrij concreet antwoord worden gegeven op de vraag omtrent het voederverbruik in het genoemde traject. Uit de gegevens van het doctoraatswerk van ir. L. Permentier (Modellering van absolute en proportionele groeivariatie van de edele karkasdelen bij vleesvarkens in relatie tot genotype, voedersamenstelling en gezondheidsstatus ter ondersteuning van fokkerij, voederformulatie en bedrijfsmanagement) kan er afgeleid worden, dat er in grootte-orde voor Piétrainkruisingen gemiddeld 20 kg voeder nodig is om 5 kg te groeien in het traject 100 – 120 kg. Uiteraard kan dit sterk verschillen tussen opzetten zowel binnen als tussen bedrijven, en dit om redenen zoals hoger werd uitgelegd.

Onderstaande personen werden geconsulteerd en hebben een nuttige bijdrage geleverd bij de formulering van dit antwoord:

- Jef Van Meensel – Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
- Jürgen Depuydt – Vlaams Varkensstamboek
- Stefaan De Smet – Universiteit Gent, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep Dierlijke Productie
- Herman Vets – Boerenbond
- Dominiek Maes – Universiteit Gent, faculteit Diergeneeskunde, vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde
- Rony Geers – Katholieke Universiteit Leuven, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen

Dit antwoord werd door het Varkensloket en de leden van het Praktijkcentrum varkens met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van het antwoord op uw vraag. De gebruiker van dit antwoord ziet af van elke klacht tegen het Varkensloket, de leden van het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van het gegeven antwoord. In geen geval zal het Varkensloket, het Praktijkcentrum varkens of zijn medewerkers aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van dit antwoord.